

Dels presentadors

DAVID BRINKLEY

Els presentadors van nàixer de seguida que van començar a enviar-se imatges per l'aire. Alguns dels que hem practicat aquest ofici no som gaire partidaris del terme "presentador", però què hi farem. La funció dels presentadors no és fàcil de valorar, perquè cap altre ofici no hi és comparable. Els reporters dels diaris i els editors fan tasques semblants, però no els veiem donar la cara cada nit a la sala d'estar de casa nostra, i tampoc no els reconeixem als aeroports, a les sales de billar o als bars. Però la diferència més gran és que, en aquesta relació diària amb desenes de milions de persones, el presentador dóna a les notícies una mena de dimensió i de caràcter que mai no havien tingut, per tal com les transmet amb la seua veu, aparença i personalitat. Les notícies esdevenen així, no només allò que va passar, sinó també allò que una veu i una cara familiars ens diuen que va passar, i el significat que tenen el determina també, fins a cert punt, la manera com ens les conta aquesta veu.

Es una estranya relació, i relativament pocs l'han sentida en el mig segle que portem, d'ençà que les notícies per televisió esdevingueren una força important per a la vida dels americans. Entre el presentador i l'audiència es crea una mena d'intimitat remota. Ells li coneixen la roba, els talls de cabells i, fins a un cert punt, els gustos. El veuen envellir. Tenen la impressió que el coneixen, i, en certa manera, ho fan. Però ell no els coneix.

Ara per ara, acceptem aquest ofici com a periodisme, però hi té ben poc a veure, si el comparem amb el periodisme del passat —que és el que encara practiquen els mitjans d'informació escrits—. Les notícies per televisió no són simplement les mateixes notícies, lliurades per una altra via. Són diferents, perquè la manera de dir-les en canvia el significat, de cara a l'audiència, i perquè arriben a més gent, i a gent molt diversa —molts dels quals mai no haurien tingut accés, o l'haurien tingut molt restringit, a altres tipus de mitjans—. Pot ser fins i tot perillós per a qualsevol persona tenir una presència tan gran davant de tants ulls i

oïts. Però, segons han descobert darrerament els nostres polítics, els americans tendeixen a creure poc en el govern, i, en canvi, tendeixen a suposar que tot el que els polítics els diuen és un grapat de mentides. Pel que veiem, massa sovint tenen raó.

Fins a cert punt, és el mateix que els passa amb els periodistes, i especialment amb els periodistes de la televisió. Dir les notícies per la televisió no és gaire diferent d'actuar en un teatre d'òpera en alguna província italiana. Quan acaba l'ària, ningú no sap si la reacció de l'audiència serà aplaudir, llençar tomates, o totes dues coses alhora.

Al meu parer, la televisió tendeix més a reforçar els valors socials i polítics que té una societat, més que no pas a canviar-los, i aquesta típica afirmació segons la qual els mitjans tendeixen a influir massa en l'opinió pública no té gaire sentit. Pensem que, després de mig segle de notícies que sempre titllaven de massa liberals, hem escollit, recentment, alguns dels nostres presidents més conservadors.

Els presentadors de televisió ofereixen un servei públic útil: transmetre els béns, les notícies, embolicades amb colors atractius per tal que milions de persones els sintonitzen. D'unes dècades ençà, però, em fa la impressió que aquest embolcall és massa vistós, i molts informatius, com a resposta a les pressions econòmiques, a la competència i, potser, a la manca de compromís amb la integritat i amb els valors de l'empresa, han esdevingut tan trivials i tan mancats de continguts que no difereixen gaire dels programes d'entreteniment.

En el millor dels casos, les notícies televisives ens transmeten, més que no la ideologia dels que ens les ofereixen, la del mitjà en què les veiem. Com a resultat d'això, els periodistes individuals, des dels presentadors fins als corresponsals locals, tots es veuen constrets per l'escepticisme d'un públic que, des del començament, va veure en la televisió un mitjà molt més proper a la tradició de la faràndula (cinema, teatre i tot el que els envolta) que no a la tradició de

la premsa. És cert que el periodista de televisió té el poder d'atraure l'atenció del públic cap a una direcció o cap a una altra. Pot fer famós un desconegut, un dia o dos, però no gaire més, si no és que la persona té capacitat per adquirir notorietat pels seus mitjans. La televisió pot mantenir viva una història, però no pot fer segur que la gent hi crega. Durant l'any i escaig en què els mitjans de comunicació es van obsedir a repassar l'escàndol de Monica Lewinsky, per exemple, el president Clinton va veure com creixien els seus índexs de popularitat, i com els mitjans perdien credibilitat. No podem negar que els presentadors de televisió han esdevingut gent molt coneguda. Ho he patit tot al llarg de la meua vida adulta. Però no crec que jo ni els meus col·legues presentadors hàgem gaudit d'aquesta notorietat pel poder que tenim d'influir en les masses de gent acrítica, ni per la capacitat de canviar l'ordre polític o social, o d'elegir un candidat o derrotar-ne un altre. Aleshores, per què som famosos? Ho som, perquè ho som.

Per sobreviure, els presentadors han de convèncer milions de persones que, com a mínim, són competents en la feina, que tenen una certa idea del que parlen, i que són sincers, i poca cosa més. Poden, a més, dur corbata i els vestits ben planxats i els cabells pentinats, si és que en tenen (els presentadors solen tenir-ne bastants). Crec que tots els presentadors de la meua generació hem fet totes aquestes coses prou bé, i jo també vaig provar de fer el mateix. Però, quin poder real teníem? Crec que no cap. Al llarg dels anys, alguns presentadors de notícies, que no entenien que eren coneguts perquè sí, s'han presentat a eleccions. La majoria les han perdudes.

David Brinkley era presentador i comentarista. Va morir fa dues setmanes als 82 anys. Aquest article és un extracte de fragments del llibre que es publicarà pòstumament: 'Brinkley's Beat: People, Places and Events That Shaped My Time'
© The New York Times – EL TEMPS
Traducció: Maite Insa